

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno disertanta/disertantky:	JUDr. Mgr. Michal Nop
Téma práce:	Distinkce kontinentálního a anglosaského typu právní kultury a tendence k jejich sblížení
Rozsah práce:	334 737 znaků
Datum odevzdání práce:	28.9.2021

- 1. Aktuálnost (novost) tématu** Disertační práce Michala Nopa se věnuje problematice srovnávání dvou hlavních typů právní kultury: kontinentální a anglosaské. Téma je velmi aktuální s ohledem na sblížení těchto právních kultur a neustávající diskusi o jejich rozhraní. Ukazuje se, že v éře globalizace, integrace a multikulturalismu je třeba provést minimálně částečné přehodnocení některých obecně přijímaných pravd a tradičních přístupů. Právě o toto se disertant ve své práci pokouší. Domnívám se, že úspěšně. Zároveň tím pomáhá překonat určité zaostávání naší právní vědy za světem.
- 2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody** Náročnost tématu se odvíjí od nutnosti důkladné znalosti práva obou právních kultur, jejich společenského, historického a myšlenkového kontextu, a od nezbytnosti vysokého stupně abstrakce při jejich srovnávání. Aby komparace nestála na vodě, autor se nevyhne také metodologickým úvahám, musí si položit otázku, zda je srovnávání vůbec možné, kriticky reflektovat dosavadní diskusi a zohlednit možná úskalí tématu. Myslím, že všech těchto nástrah si je autor dobře vědom. Proto tvůrčím způsobem navazuje na dílo komparatistů Zweigerta a Kötzera a snaží se o hlubší pohled fundovaný filozoficky, historicky a sociologicky. Ve výsledku komparace se to projevuje velice pozitivně.
- 3. Formální a systematické členění práce** Struktura práce odpovídá velkému rozsahu tématu a jeho členitosti. Autor nabízí makro- a mikrokomparaci, což se odráží v rozvržení kapitol, v postupu od obecného ke zvláštnímu. První kapitola se zaměřuje na obecné srovnávání obou zkoumaných právních kultur a na metodologické otázky. Pozornost autor věnuje historickým proměnám právních kultur, posunům v právním myšlení a ve stylu interpretace a aplikace práva. V navazující druhé kapitole se autor soustředí na dopady změněného pojetí lidských práv ve Velké Británii (v důsledku vydání Human Rights Act 1998) na celkový styl zacházení s právem, který se částečně přiblížil kontinentálnímu. Další kapitoly se zabývají speciálnějšími tématy: otázkami smluvního zastoupení, ochranou osobních údajů a působením islámských norem v evropských právních rádech. Tato problematika na bázi mikrokomparatistiky vhodně dokresluje předchozí makropohledy.
- 4. Vyjádření k práci** Při komparaci zkoumaných právních kultur autor správně překonává starší přístupy, spatřující rozdíly mezi nimi převážně jen v pramenech práva a v postavení soudce, a poukazuje na řadu dalších diferencí, zejména v historickém vývoji, v právní praxi a v právním myšlení, tedy v celkovém přístupu k právu. Převažující soukromoprávní optiku srovnávání autor doplňuje o perspektivu veřejnoprávní: bohužel zmínil jen kritérium dělby moci, nikoli už konstitucionalistickou techniku (tzn. podobu ústavy). Více mohla být využita kolektivní práce *Judikatura a právní argumentace* (vyšla v nakladatelství Auditorium ve dvou vydáních). Lze souhlasit s autorem, že se oba typy právní kultury sblíží a že vystoupením Velké Británie z Evropské unie se tento proces oslabuje. Otázkou je, jak toto sblížení hodnotit, zda pozitivně, nebo negativně. Oponenta by zajímal autorův názor. Přít se můžeme také o to, který kulturní vliv je silnější. Zdá se, že ze sféry angloamerického práva. V poslední kapitole se autor dotýká některých aspektů

globalizace a multikulturalismu – toho, jak právní kultury sblíží společné výzvy: střet s migrací a s islámským právem. Správně autor využívá nejen právnické, ale i politologické zdroje, což mu umožňuje vzít v potaz specifika jednotlivých států. Cením rovněž to, že nezapomíná na práce kritiků migrace a multikulturalismu, jakož i to, že se staví na stranu lidských práv a veřejného pořádku. Celkově jsou názory autora akceptovatelné, podložené studiem našich i cizích zdrojů a prezentované čtivě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Práce splnila stanovený cíl.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor při psaní postupoval samostatně. Výsledek není plagiát.
Logická stavba práce	Práce má logickou stavbu. Nabízelo se i členění na obecnou a zvláštní část.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor využívá pestrého spektra zdrojů, našich a zahraničních, s nimiž zachází korektně.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza jde do hloubky.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je bez připomínek.
Jazyková a stylistická úroveň	Z jazykového a stylistického hlediska práce ob stojí.

- 6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě** Připomínky, vznesené výše, nejsou překážkou obhajoby. Předkládaná práce je samostatným dílem přinášejícím nové informace. Splněna byla také podmínka publikace. Při obhajobě by se autor mohl zamyslet nad tím, zda lze kontinentální ustálenou judikaturu pokládat za precedenty.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertační práce.

V Praze dne 18. ledna 2022

Doc. JUDr. PhDr. Pavel Maršálek, Ph.D.

oponent